

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

MOLIYAVIY HISOB

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi va kechki ta'lim shakli uchun

Bilim sohasi:	400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410 000 – Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishlari	60410400 – Moliya va moliyaviy texnologiyalar 60410500 – Bank ishi va auditi

Samarqand-2024

Modul / FAN SILLABUSI
«Bank moliya xizmatlari» fakulteti

60410400 – Moliya va moliyaviy texnologiyalar va
60410500 – Bank ishi va auditi ta’lim yo’nalishlari

Fan nomi	MOLIYAVIY HISOB
Fan turi	Majburiy
Fan kodi	MH209
Yil	2
Semestr	3-4
Ta’lim shakli	Kunduzgi va kechki
Mashg’ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	240
Ma’ruza	54
Amaliy mashg’ulotlar	54
Laboratoriya mashg’ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta’lim	132
Kredit miqdori	8
Baholash shakli	Test
Fan tili	O’zbek

Fan maqsadi (FM)

FM	<p>Fanni ukitishdan maksad - talabalarga moliyaviy xisobning obyektlari, ya’ni xujalik mablaglari va ularning kelib chikish manbalari, ularning xujalik yuritish jarayonidagi xarakagi, xujalik muomalalarini xisobga olish, ularni xujjatlapggirish va umumlashtirish, korxona (tashkilot, muassasa)larning mulkiy, moliyaviy faoliyati va ular tugrisidagi tulik ishonarli ma’lumotlarni shakllantirish xamda takdim etish, buxgalteriya xisobini tashkil kilish, uning me’yoriy xukukiy asoslari buyicha yunalishiga moye bilim, kunikma va malakasini xosil kilishdan iborat.</p>
-----------	---

Fanni o’zlashtirish uchun zarur boshlang’ich bilimlar

1.	Iqtisodiy fanlarni o’qitish uslubiyoti
2.	Iqtisodiy ta’limdagi o’qitish texnologiyasi
3.	Iqtisodiyot nazariyasi
4.	Menegment

Ta'lim natijalari (TN)

TN1	moliyaviy xisob fanining predmeti va usullari, buxgalteriya balansi, pul mablaglari va valyuta operatsiyalari xisobi, mehnat va ish xaki xisobi, tovar-moldiy zaxiralar xisobi xakida tasavvur va bilimga ega bulishi ;
TN2	moliyaviy xisobning nazariy asoslari, iktisodiy rivojlanish konunlari, asosiy tushunchalar, iktisodiy jarayonlarning xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish kunikmalariga ega bulishi ;
TN3	talaba korxonaning moliyaviy xisobotlarini tuzish va ularni taxlil kilishda usullarni kullash, iktisodiy rivojlanish muammolari buyicha yechimlar kabul kilish malakasiga ega bulishi kerak .

Fan mazmuni

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		Ajratil-gan soat
M1	"Moliyaviy hisob" faniga kirish	2
M2	Buxgalteriya balansi	2
M3	Buxgalteriya hisobi schetlari va ikki yoklama yozuv	2
M4	Biznes jarayonlari va ularni hisobga olish.	2
M5	Hujjatlashtirish	2
M6	Inventarizatsiya	2
M7	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini qo'llash davr talabi	2
M8	Moliyaviy hisobotning konseptual asoslari	2
M9	Kassa va hisob kitob schotidagi pul mablag'lari hisobi	2
M10	Valyuta operatsiyalari hisobi	2
M11	Mehnat va ish haqi hisobi	2
M12	Tovar-moddiy zaxiralar hisobi	2
M13	Investitsiyalar hisobi	2
M14	Asosiy vositalar hisobi	2
M15	Nomoddiy aktivlar hisobi	2
3-semestr bo'yicha jami:		30
M16	Tayyor mahsulot va uning sotilishini hisobga olish	2
M17	Tovarlar va savdo ustamalarini xisobga olish. Tayyor maxsulot (ish,xizmat)lar sotilishi buyicha moliyaviy natijalarni xisobda aks ettirish.	2
M18	Xususiy kapital hisobi	2
M19	Majburiyatlar hisobi	
M20	Moliyaviy natijalar hisobi	2
M21	Buxgalteriya balansi to'g'risidagi hisobotni tuzish	2
M22	Moliyaviy natijalar tug'risidagi xisobot tuzish	2

M23	Pul oqimlari to'g'risidagi hisobotni tuzish	2
M24	Xususiy kapital to'g'risidagi hisobotni tuzish	2
M25	Moliyaviy hisobotga izohlar va boshqa tushuntirishlar	2
M26	Boshqaruv hisobini tashkil qilish	2
M27	Moddiy, mexnat xaqi va ustama xarajatlar hisobi	2
	4-semestr bo'yicha jami:	24
	Mashg'ulotlar shakli: amaliy (A)	
A1	"Moliyaviy hisob" faniga kirish	2
A2	Buxgalteriya balansi	2
A3	Buxgalteriya hisobi schetlari va ikki yoklama yozuv	2
A4	Biznes jarayonlari va ularni hisobga olish.	2
A5	Hujjatlashtirish	2
A6	Inventarizatsiya	2
A7	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini qo'llash davr talabi	2
A8	Moliyaviy hisobotning konseptual asoslari	2
A9	Kassa va hisob kitob schotidagi pul mablag'lari hisobi	2
A10	Valyuta operatsiyalari hisobi	2
A11	Mehnat va ish haqi hisobi	2
A12	Tovar-moddiy zaxiralar hisobi	2
A13	Investitsiyalar hisobi	2
A14	Asosiy vositalar hisobi	2
A15	Nomoddiy aktivlar hisobi	2
	3-semestr bo'yicha jami:	30
A16	Tayyor mahsulot va uning sotilishini hisobga olish	2
A17	Tovarlar va savdo ustamalarini xisobga olish. Tayyor maxsulot (ish,xizmat)lar sotilishi buyicha moliyaviy natijalarni xisobda aks ettirish.	2
A18	Xususiy kapital hisobi	2
A19	Majburiyatlar hisobi	2
A20	Moliyaviy natijalar hisobi	2
A21	Buxgalteriya balansi to'g'risidagi hisobotni tuzish	2
A22	Moliyaviy natijalar tug'risidagi xisobot tuzish	2
A23	Pul oqimlari to'g'risidagi hisobotni tuzish	2
A24	Xususiy kapital to'g'risidagi hisobotni tuzish	
A25	Moliyaviy hisobotga izohlar va boshqa tushuntirishlar	
A26	Boshqaruv hisobini tashkil qilish	
A27	Moddiy, mexnat xaqi va ustama xarajatlar hisobi	
	4-semestr bo'yicha jami:	24
	Fan bo'yicha kurs ishi ko'zda tutilmagan	
	Mustaqil ta'lim (MT)	
MT1	"Buxgakteriya hisobi" faniga kirish	6
MT2	Buxgalteriya balansi	6

MT3	Buxgalteriya hisobi schetlari va ikki yoklama yozuv	6
MT4	Biznes jarayonlari va ularni hisobga olish.	6
MT5	Hujjatlashtirish va inventarizatsiya	6
MT6	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini qo'llash davr talabi	6
MT7	Moliyaviy hisobotning konseptual asoslari	6
MT8	Kassa va hisob kitob schotidagi pul mablag'lari hisobi	6
MT9	Qisqa muddatli moliyaviy quyilmalar va valyuta operatsiyalari hisobi	6
MT10	Mehnat va ish haqi hisobi	6
MT11	Tovar-moddiy zaxiralar hisobi	6
MT12	Investitsiyalar hisobi	6
MT13	Asosiy vositalar hisobi	4
MT14	Nomoddiy aktivlar hisobi	4
MT15	Boshqaruv hisobining tashkil qilish asoslari	4
MT16	Mahsulot tannarxini kalkulyatsiya qilish usullari va tizimlari	4
MT17	Moddiy, mehnat haqi va ustama xarajatlari hisobi	4
MT18	Tayyor mahsulot va uning sotilishini hisobga olish	4
MT19	Xususiy kapital hisobi	4
MT20	Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilar bilan hisob kitoblar schoti	4
MT21	Soliqlar va majburiy to'lovlarning hisobi	4
MT22	Moliyaviy natijalar hisobi	4
MT23	Buxgalteriya balansi va moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotni tuzish	4
MT24	Pul oqimlari to'g'risidagi hisobotni tuzish	4
MT25	Moliyaviy natijalar tug'risidagi hisobot tuzish	4
MT26	Pul oqimlari va xususiy kapital to'g'risidagi hisobotni tuzish	4
MT27	Moliyaviy hisobotga izohlar va boshqa tushuntirishlar	4
	jami:	132
Asosiy adabiyotlar		
1	Уразов К.Б. Бухгалтерия ҳисоби.(дарслик). Тошкент-2020	
2	Ташназаров С.Н. Молиявий бухгалтерия ҳисоби 1 [Матн]: дарслик/СамИСИ –Самарқанд.: “STEP – SEL” МЧЖ нашриёти, 2023 - 580 бет	
3	Уразов К.Б., Пулатов М.Э. Бухгалтерия ҳисоби Дарслик.-Т: “Fan va texnologiyalar nashriyot-matbaa uyi”,2021. 560 bet	
4	Ҳасанов Б.А., Ҳашимов А.А., Муҳаметов А.Б., Абдувоҳидов А.А. Бухгалтерия ҳисоби: Дарслик – Т.: “Иқтисодийёт дунёси”, 2021. 992 б	
5	Уразов К.Б.Молиявий ҳисоб ва ҳисобот (ўқ.қ). Тошкент-2020	

6	Эшпулатова З.Б. Бизнесда бухгалтер (1-кисм). Ўқув-қўлланма. – Тошкент: TURON-NASHR. 2022 й. ISBN:978-9943-8732-9-2
7	Эшпулатова З.Б. Бизнесда бухгалтер (2-кисм). Ўқув қўлланма. – Тошкент: ТУРОН- NASHR. 2023 й. ISBN: 978-9943-8732-9-2
Qo'shimcha adabiyotlar	
8	Ўзбекистон Республикаси Конституцияси – (Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 01.05.2023 й., 03/23/837/0241-сон)
9	Ўзбекистон Республикасининг Таълим тўғрисидаги Қонуни.23.09.2020 йил ЎРҚ-637-сон
10	Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида Фармони, 28.01.2022 йилдаги ПФ-60-сон
11	Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 2020 йил 24 январда Олий Мажлисга Мурожаатномаси. www.prezident.uz 24.01.2020.
12	Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси.-Тошкент: “Ўзбекистон” нашриёти, 2022 -416 б
13	Handbook for Teaching and Learning in Higher Education. Enhancing Academic Practice. Third edition. This edition published 2009 by Routledge 270 Madison Ave, New York.
14	<p>“Ўзбекистон-2030” Тараққиёт стратегияси (лойиҳа)</p> <p>AXBOROT MANBALARI</p> <p>1.www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.</p> <p>2.www.press-servise.uz – O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining matbuot xizmati.</p> <p>3.www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.</p> <p>4.www.ziyonet.uz – Ziyonet ta'lim portali.</p> <p>5.www.pedagog.uz – Pedagogik yo‘nalishiga oid kitoblar sayti.</p> <p>6.www.istedod.uz –Iste'dod jamg'armasi: O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti fondi.</p>

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi me'zonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim daajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyat va mazmunini to'liq yoritga olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy hatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;

- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi maczularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabanning bilim darajasini qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif	Mukumova R.X. - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrası assistenti Niyatov J.A. - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrası assistenti
E-mail	Jahongir.niyatov.91@mail.com
Tashkilot	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrası
Taqrizchilar	Abdullayev R.A. - O'zbekiston Respublikası buxgalterlar va auditorlar milliy assotsiatsiyası Samarqand filiali Kengashining raisi Pashaxodjayeva D.D. - SamISI, «Buxgalteriya hisobi» kafedrası dotsenti, PhD

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 5-02-107)

Mazkur Sillabus "Buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv uslubiyat bo'limi boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra muduri

Tuzuvchi

I.E.Shodmonov

O. M. Pardayev

S.N.Tashnazarov

J.A. Niyatov